

1. נושא העבודה :

הקשר בין ילדים בגילאים 1-10 לבין צריכת סרטים ברשת החברתית.

2. שאלת המחקר :

באיזה אופן מתייחסים ההורים לשימוש בסרטי יוטיוב בקרב ילדים צעירים בין הגילאים 1-10?

שאלת המחקר מבקשת לבחון קבוצת ילדים בין הגילאים 1-10 מתוך הנחה תיאורטית כי בקבוצת גילאים מזו יש יותר התעניינות בסרטי יוטיוב כמקור עיקרי בשעות הפנאי.

בחינת שאלת המחקר תעשה באמצעות בחינת יחס ההורים אל השימוש של ילדיהם בסרטי יוטיוב כאמצעי עיקרי בשעות הפנאי.

קבוצת ההורים שתבחר לצורך בחינת שאלת המחקר, יהיו הורים בעלי משרה, לילדים בגילאים 1-10. ההורים יהיו בחלקם גברים ובחלקם נשים, חלקם נשואים וחלקם גרושים מתוך מטרה לבחון לעומק הקשר בין צריכת הסרטים לבין הילדים והאם קיים קשר בכמות הצריכה של הילדים למעמדם של ההורים מבחינת סטטוס משפחתי.

3. רציונאל המחקר :

בעידן בו הגישה למקורות מידע ותכנים הפך להיות נגיש ומיידי, החליף האינטרנט את משחקי החברה המוכרים כגון קלאס, משחקי יצירה ואף צפייה בטלוויזיה. יותר ויותר ניתן להבחין כי רשת המדיה חדרה לתוך מגוון תחומי החיים, הן מבחינת העבודה, נוכח ריבוי השימוש במיילים כמקור חלופי לדואר, הן מבחינה חברתית באמצעות שיתוף ברשתות החברתיות, והן מבחינת מקור הבידור והחינוך עת ניתן להבחין כי יותר ילדים מגיעים לכל מקום מלווים בפלאפון כמקור משחק או כמקור צפייה.

כניסת מחשב לבתי ספר ולגנים, שימוש באינטרנט למען חשיפת הילדים לתכנים חינוכיים, מתן אפשרות לילדים לשחק, לשמוע מוסיקה לצפות בסרטים וכן הלאה, בשנים האחרונות אף יצאו משחקי מחשב המיועדים להורדה באינטרנט עבור ילדים בגילאים שונים אשר מאפשרים משחק חברתי עם כמה אנשים בו זמנית, עם תכנים חינוכיים, עם יכולת לימודית וכן הלאה. לדוגמא: ישנם מגוון תוכנות ותכנים בתוך האינטרנט, בעלי ערך לימודי אשר בהם עושות שימוש הגננות והן מוצאות תכנים ותוכנות אלו באופן שתורם הן לילדים וליכולת ההקשבה שלהם והן לגננות עצמן באפשרויות המגוונות המוצעות להם, (חנה הרצמן, "תרומתה של הטכנולוגיה לגן הילדים" 2015, מתוך: כתב העת האדם הלומד בעידן הטכנולוגי, המרכז לחקר חדשנות בטכנולוגיה למידה, שה"ס, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה).

תרומתו של האינטרנט לחינוך הפך לכלי משמעותי, מצד אחד יש הטוענים כי חשיפת הילדים הצעירים לאינטרנט על כל שימושי עוללה ליצור ניתוק הילד מהסובב אותו נוכח חשיבות המגע האנושי על מנת להקנות ידע, אולם מנגד יש הטוענים כי שילוב סרטים וסרטונים ומשחקי מחשב ככלי חינוכי יכול להעשיר את הילד ולהגביר את הרצון שלו לידע. (איריס לוין, מיכל שליפר, רחל לוין, וטלי פרוינד, "שילוב אמצעי מדיה בטיפוח אוריינות בגני ילדים" 2010, מתוך: כתב העת עיונים בחינוך, הוצאת אוניברסיטת חיפה.)

בעבודה זו אבקש לבחון את נושא סרטי היוטיוב ולבדוק באיזה אופן מתייחסים ההורים לצפיית ילדיהם בסרטי היוטיוב.

שאלה זו חשובה בעיקר נוכח טענות רבות בגין השלכות שליליות שיש בחשיפת הילדים לרשת המדיה, הן באפשרות להגיע לתכנים אלימים, הן בחשיפה לבריונות חברתית והן בטענה כי צפייה ממושכת בסרטי הרשת מובילה לבידוד הילד. מנגד ניתן לראות כי הורים רבים מאפשרים לילדיהם כבר מגיל ינקות לצפות בסרטונים. השימוש באינטרנט ובסרטי היוטיוב תופס מקום גדול בחיי הילדים. עקב כך התנהגות ההורים משתנה כלפי הילדים עת הוא הופך למתווך בין הילדים לבין התכנים אליהם הילד נחשף או עלול להיחשף, יש הטוענים כי תפקיד ההורים ומקומם בחיי הילדים, נדחק אל בין השוליים נוכח הטענה, כי היכולות הטכנולוגיות של הילדים והמידע העצום אליהם הם נחשפים יוצרים פער בין ההורים לבין הילדים באופן בו מערכת התפקידים והכוחות במערך המשפחתי עלול להתערער. (דפנה למיש, רבקה ריב"ק ורותם אלוני, "ילדים ישראלים גולשים באינטרנט - מפאניקה מוסרית להורות אחראית", 2009, מתוך כתב העת רבעון למדעי ההתנהגות חוברת מו, הוצאת מגמות).

שאלת המחקר תבחן יחס ההורים והסיבות למתן האפשרות לילדיהם לצרוך סרטי יוטיוב בשעות הפנאי.

מאיזה גיל אנו כהורים מאפשרים את חשיפת הילדים לסרטי היוטיוב כמקור עיקרי חלופי, ועד כמה אנו בעצמינו כהורים תלויים בזה ורואים בזה כמקור עיקרי לחלופה עיקרית המעסיקה את הילדים?

יחס הילדים אל אתרי המשחק האינטראקטיביים והסרטים באינטרנט, לרבות סרטי היוטיוב, מזוהה אצל הילדים כמקור הנאה, כך שגם אם הסרט או המשחק הוא בעל ערך חינוכי, הדבר אינו מרתיע אותם או פוגע בהנאתם בשל השילוב של עקרון המשחק, וכך קיימים מחקרים המבקשים לתמוך בשילוב האינטרנט כמחזק את המוטיבציה של הילדים להצליח במשחק ובכך להצליח בהקניית ידע או הטמעת ערך חינוכי מסוים ובכך מאפשר ערך עליון בו הילד לומד מבחירה חופשית. (איילת ויצמן ואורית ברוזה, "הנאה ולמידה בשעות הפנאי", 2012, מתוך: כתב העת ספר כנס צי"ס למחקרי טכנולוגיות למידה, האדם הלומד בעידן הטכנולוגי, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה רעננה.)

נוכח ההנחה כי חלה מגמת שינוי בהסכמת ההורים לחשיפת הילדים לצריכת סרטים באמצעות רשת האינטרנט, בחרתי להתמקד בצריכת סרטי היוטיוב.

היוטיוב (YOUTUBE) הוא אתר אינטרנט המאפשר למשתמשים רשומים להעלות ולשתף סרטונים ולצפות בהם, כגון: סרטי וידאו, וידאו קליפים, הרצאות, פרסומות, שירים, ועוד.

האתר נוסד ב- 14 בפברואר 2005 על ידי צ'אד הארלי, סטיב צ'ין, ג'ואוד קארים בסן מטאו, קליפורניה, ארצות הברית ונרכש באוקטובר 2006 על ידי חברת גוגל בעסקת ענק בסך של 1.65 מיליארד דולר, אשר הבינה את הפוטנציאל העצום שיש באתר זה, וכבר בסוף 2013 הוערכו הכנסות האתר בסך של 5.6 מיליארד דולר. (גי'ק יו "למה יו-טיוב שווה 100 מיליארד דולר?" 28/12/2015, עיתון גלובס). כיום אתר היוטיוב הוא האתר השלישי הנצפה ביותר בעולם כולו ובמקום הרביעי כאתר הנצפה ביותר בישראל. (מתוך אתר "דירוג אלכסה" www.alexa.com).